

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 187/22

U Luxembourg 17. studenoga 2022.

Mišljenje nezavisne odvjetnice u predmetu C-123/21 P | Changmao Biochemical Engineering/Komisija

Nezavisna odvjetnica Čapeta smatra da se Sud može suzdržati od nadzora usklađenosti Osnovne antidampinške uredbe s obzirom na Protokol o pristupanju Kine WTO-u

Međutim, takvo sudsko samoograničavanje iznimno je moguće samo zbog fleksibilne prirode i strukture sporazuma WTO-a

Dana 11. prosinca 2016. isteklo je razdoblje od 15 godina iz Protokola o pristupanju Kine Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (u daljnjem tekstu: Protokol o pristupanju Kine). Temeljeći se na tom isteku, žalitelj, društvo Changmao Biochemical Engineering Co. Ltd (u daljnjem tekstu: Changmao), podnio je Općem sudu tužbu kojom je osporavao Komisijinu odluku o zadržavanju antidampinških pristojbi na uvoz Changmaove vinske kiseline iz Kine¹. Tvrdio je da se Komisija nakon 11. prosinca 2016. u antidampinškim ispitnim postupcima trebala odnositi prema Kini kao prema bilo kojoj drugoj zemlji s tržišnim gospodarstvom. Za potrebe predmetnog antidampinškog ispitnog postupka, to bi značilo da bi Komisija bila obvezna primijeniti stvarne cijene i troškove proizvodnje društva Changmao u Kini kako bi utvrdila je li ono provodilo damping svojih proizvoda na tržištu Unije. Međutim, umjesto toga, Komisija se prema Kini odnosila kao prema zemlji s netržišnim gospodarstvom te je upotrijebila troškove i cijene poduzeća u zamjenskoj zemlji (odnosno primijenila je tzv. „metodu analogne zemlje”).

Komisija je taj izbor temeljila na članku 2. stavku 7. Osnovne antidampinške uredbe², koji omogućuje primjenu metode analogne zemlje u odnosu na Kinu. Žalitelj, pak, smatra da ta odredba, nakon isteka razdoblja od 15 godina, više nije primjenjiva na Kinu, s obzirom na to da nije u skladu s dijelovima Protokola o pristupanju Kine koji su ostali na snazi nakon 11. prosinca 2016.

U pobijanoj presudi Opći sud je smatrao da ne može nadzirati usklađenost prava Unije (u ovom slučaju Osnovne antidampinške uredbe) s pravom WTO-a, kojeg je Protokol o pristupanju Kine dio³.

Društvo Changmao u ovoj žalbi osporavalo je to utvrđenje.

U svojem danas iznesenom mišljenju nezavisna odvjetnica Tamara Čapeta predlaže da Sud potvrdi presudu Općeg suda u tom pogledu i objašnjava zašto bi se Sud trebao suzdržati od izvršavanja sudskog nadzora Osnovne antidampinške uredbe s obzirom na Protokol o pristupanju Kine.

Nezavisna odvjetnica uvodno prepoznaje napetosti koje proizlaze iz ustaljene sudske prakse prema kojoj sporazumi

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2012 o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz vinske kiseline podrijetlom iz Narodne Republike Kine nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. [Osnovne uredbe] (SL 2018., L 164, str. 14.)

² Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL 2016., L 176, str. 21.)

³ Presuda od 16. prosinca 2020., Changmao Biochemical Engineering/Komisija, [T-541/18](#)

WTO-a u načelu nisu među pravilima s obzirom na koja se može nadzirati zakonitost mjera koje su donijele institucije Unije. Objašnjava da su, s jedne strane, i obvezujuća snaga međunarodnih sporazuma kojih je Unija stranka i sudski nadzor Ugovorima dodijeljen Sudu obilježja ustavnog poretka Unije. Posljedica je toga nadležnost Suda da nadzire poštuju li institucije Unije obveze Unije koje proizlaze iz sporazumâ WTO-a. S druge strane, zbog političke stvarnosti međunarodnog trgovinskog sustava, Sud je od svojih početaka oklijevao izvršavati sudski nadzor u pogledu usklađenosti zakonodavstva Unije sa sporazumima WTO-a.

U svojem mišljenju nezavisna odvjetnica primjećuje da je to sudsko samoograničavanje posljedica toga da Sud priznaje fleksibilnost sustava WTO-a i političku stvarnost da trgovinski partneri Unije ne podvrgavaju djelatnosti svojih institucija koje su obuhvaćene područjem primjene prava WTO-a nadzoru sudova. S obzirom na te okolnosti, institucije Unije mogu, bez nadzora Suda, odabrati određeno tumačenje odredaba sporazumâ WTO-a i odlučiti, ako je potrebno, nakon procjene relevantnih posljedica, odstupiti od obveza Unije na temelju sporazumâ WTO-a.

Međutim, nezavisna odvjetnica naglašava da odluku o neprovođenju sudskog nadzora ne treba pogrešno shvatiti kao odluku Suda da se u potpunosti izuzme od svoje nadležnosti da osigura poštovanje međunarodnih obveza Unije. **To je sudsko samoograničavanje iznimno i moguće samo zato što ga sporazumi WTO-a omogućuju.**

Sud je u svojoj sudskoj praksi priznao situacije u kojima nisu postojali razlozi za samoograničavanje i u kojima je stoga nadzirao pravo Unije s obzirom na pravo WTO-a. Jedna je takva situacija dovela do presude Nakajima⁴, na koju se žalitelj pozivao pred Općim sudom.

Nezavisna odvjetnica smatra da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je zaključio da presuda Nakajima nije primjenjiva na ovu situaciju. **Ona smatra da postoje dva moguća tumačenja te sudske prakse. Usko tumačenje** podrazumijeva shvaćanje da Sud nadzire pravo Unije s obzirom na pravo WTO-a kada postoje dokazi o namjeri zakonodavca Unije da provede pravo WTO-a. **Šire tumačenje** bilo bi da Sud provodi sudski nadzor kad god se uvjeri da institucije Unije nisu namjeravale odstupiti od prava WTO-a.

Prema mišljenju nezavisne odvjetnice, **nijedno od tih dvaju mogućih tumačenja nije primjenjivo u predmetnom slučaju.** Sustav koji Osnovna antidampinška uredba uspostavlja u odnosu na Kinu može se shvatiti kao sustav koji je svojstven pravnom poretku Unije. Zbog toga Sud ne može zaključiti ni da taj sustav predstavlja provedbu Protokola o pristupanju Kine ni da institucije Unije nisu namjeravale odstupiti od tog protokola.

To što taj sustav ima posebnu prirodu svojstvenu pravu Unije razlog je da se Sud suzdrži od izvršavanja nadzora akata institucija s obzirom na Protokol o pristupanju.

NAPOMENA : Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

⁴ Presuda od 7. svibnja 1991., Nakajima/Vijeće, [C-69/89](#)

Ostanite povezani!

